

Adina Berciu-Drăghicescu
ARHIVISTICĂ - Curs general
București, Editura Universității, 1997.

Lector dr. Gheorghe Buluță

Destinat studenților Facultății de Litere, Secția Bibliologie și Știința Informării, celor de la Colegiul de Biblioteconomie și Arhivistică și celor de la Colegiul de Birotică, acest curs general de Arhivistică se deschide cu o "Introducere" care pornește de la definirea caracterului teoretic și practic al arhivisticii ca disciplină, "a cărei sferă de cercetare o constituie izvoarele scrise pe suporti friabili, pe baza cărora se efectuează cercetări fundamentale și aplicative în vederea stabilirii soluțiilor optime de ordonare, selecționare, inventariere, conservare și valorificare a documentelor". Observând necesitatea contactului cu arhivele pentru un foarte mare număr de profesii și importanța arhivelor pentru bibliologi și filologi, conf. dr. Adina Berciu-Drăghicescu subliniază că, deși nu conține contribuții științifice originale, cursul este adaptat tematicilor și planurilor de învățământ ale secțiilor menționate. În ideea de stimula studenții, pentru a-i familiariza cu practica cercetării, autoarea cursului a atras colaborarea mai multor absolvenți ale Facultății de Litere (Bibliologie și Știința Informării) și Colegiilor de Biblioteconomie, Arhivistică și Birotică pentru activitatea de documentare.

Lucrarea enunță o serie de probleme generale și prezintă, în primul capitol, terminologia arhivistică, precum și instrumente de lucru și publicații arhivistice. Fiecare capitol se

încheie de altfel cu o bibliografie substanțială, pentru cei care doresc să aprofundeze studiul. Urmează un "Scurt istoric al arhivelor din România", începând cu referiri la "perioada Daciei romane", trecând prin Evul Mediu și epoca modernă, în toate provinciile românești. Bibliografia acestui capitol dovedește largă cuprindere a cursului. Un alt capitol este consacrat legislației arhivistice și organizării arhivelor naționale.

Citatele cu care se deschide acesta, despre rolul și valoarea arhivelor în civilizația unei țări, sunt extrase din scrieri ale lui Dimitrie Onciu și Constantin Moisil, directori ai Arhivelor Statului, care considerau arhivele românești "mai bogate decât se credea și decât se crede poate", iar instituția ca atare un organism activ, ce poate contribui la "cunoașterea, lămurirea și dezlegarea problemelor istoriei naționale".

Capitolul cuprinde o secțiune de anexe, ce reproduce documente oficiale cu referiri la legislația arhivelor românești începând cu secolul al XIX-lea. "Arhivele și dreptul internațional" este titlul unui alt capitol ce analizează principiul teritorialității arhivelor în perspectivă istorică și prevederile legislative contemporane din diferite țări. Urmează subcapitolul "Personalul arhivelor", așa cum apare acesta în documente și cu prezentarea celor mai importanți conducători ai Arhivelor Statului. Se poate constata că printre aceștia s-au numărat personalități ale culturii naționale - G.Asachi, Ion Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Vasile Alecsandri, Cezar Bolliac, C.D. Aricescu, B.P. Hasdeu, Dimitrie Onciul, Aurelian Sacerdoțeanu. Autoarea cursului detaliază contribuția fiecărui conducător la dezvoltarea instituției și prezintă preocupările teoretice și practice pentru pregătirea arhiviștilor.

Înființarea Școlii de Arhivistică în anul 1924, grație eforturilor directrului Constantin Moisil, devenită în 1931 Școala Superioară de Arhivistică și Paleografie, marchează o etapă importantă în activitatea arhivelor, muzeelor și bibliotecilor românești prin generațiile de profesioniști pe care i-a format. Alte capitole tratează despre "Materiale arhivistice

TAN
TOOS

existente în depozitele Arhivelor Naționale” (fonduri valoroase, de la cele mai vechi documente păstrate în original, din secolul al XIII-lea, până la mărturiile epocii contemporane) și “Principalele activități arhivistice” (selecționarea, ordonarea și inventarierea documentelor). De aceeași utilitate teoretică și practică sunt capitolele “Ordonarea și inventarierea documentelor din fondurile personale și familiale” și “ Arhiva curentă a unei organizații. Principalele operațiuni arhivistice”, având în anexe modele de formulare tipizate folosite în conformitate cu normele tehnice în vigoare.

Deși arhivele utilizează încă instrumente tradiționale de informare și documentare, preocupările pentru realizarea unui sistem informatizat datează din anul 1972. Capitolul “Informatica și Arhivele Naționale” prezintă principiile și preocupările instituției pentru realizarea unei bănci naționale de date arhivistice și a unei rețele corespunzătoare informatizate de informare și documentare arhivistică. Bogata fototecă a Arhivelor Centrale Istorice și colecțiile de cărți și periodice ale Bibliotecii, ce constituie un fond de mare importanță documentară și de informare științifică, sunt prezentate ca atare în capitole distincte. Secțiunea intitulată “Activitatea internațională a Arhivelor Naționale” evidențiază faptul că, la scurt timp de la întemeiere instituția modernă a arhivelor românești a fost o prezență activă în viața științifică europeană.

În prezent Arhivele Naționale colaborează la programele internaționale de dezvoltare în domeniu, patronate de UNESCO și Consiliul Internațional al Arhivelor. Dacă unele capitole prezentate oferă o perspectivă istorică, ultimul, “Conservarea și restaurarea documentelor din arhive”, are un caracter practic.

Lucrarea se încheie cu o “Bibliografie” cuprinzătoare a domeniului, structurată tematic: *bibliografii, dicționare, enciclopedii, tratate, lucrări de sinteză; studii speciale de arhivistică* - istoricul arhivelor, rolul și utilitatea arhivelor,

4007

învățământ arhivistic, pregătire profesională, terminologie arhivistică; *legislație, reglementări, probleme arhivistice* - texte, comentarii de legi, aplicarea lor și reglementări arhivistice, organizarea administrativă a arhivelor; *arhive particulare; personalul arhivelor; practica arhivistică* - studii de teorie și practică arhivistică, selecționarea, prelucrarea, păstrarea și folosirea materialelor documentare; *publicațiile arhivelor statului* - îndrumare, inventare, indici cronologici, albume, ghiduri, repertorii, cataloage; ediții de documente, publicații de documente, prezentări de fonduri, documente românești din arhivele străine, documente străine din arhivele românești, periodice; *tehnici moderne în serviciul arhivelor; conservare și restaurare; relații publice* - valorificare, expoziții, muzee, manifestări internaționale.

Foarte necesar, acest manual cu bibliografie specială oferă întreaga problematică a domeniului abordat, realizându-și atât scopul didactic, cât și pe acela de instrument util nu numai studenților.

Tiparul s-a executat sub c-da nr. 439/1998,
la Tipografia Editurii Universității din București
